

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ЗМІСТ

ЗМІНИ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ.....	9
Ю.М. Колесник, М.О. Авраменко, Ю.Ю. Рябоконт	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	11
С.А. Моргунцова, О.П Школова, В.С. Дмитрієв, Ю.А. Ганошенко	
ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ MS TEAMS ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	14
В.А. Візір, О.В. Деміденко, І.Б. Приходько, А.С. Садошов, В.В. Буряк	
ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ПРОСУВАННЯ ЗНАНЬ, СТИМУЛЮВАННЯ ПРОГРЕСУ, ПРОСУВАННЯ НАУКОВОЇ КАР'ЄРИ.....	16
Н.В. Підкович	
ІНТЕРАКТИВНІ ДОДАТКИ, ІНТЕГРОВАНІ ДО MS TEAMS, ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	17
Ж.М. Рагріна	
СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	18
І.Ф. Беленічев, С.А. Моргунцова, Н.В. Бухтіярова, І.Б. Самура, О.М. Кучковський, Г.І. Бесараб, В.П. Риженко, О.Г. Алієва, О.О. Попазова	
УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА РЕПРОДУКТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ННПО В РАМКАХ ОНЛАЙН-ОСВІТИ	20
Н.В. Авраменко, Д.Є. Барковський, О.А. Нікіфоров, О.В. Кабаченко, О.О. Ломейко, І.В. Семененко	
НОВІ ВИМОГИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА ФАРМАЦЕВТИЧНИМ НАПРЯМКОМ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	22
І.М. Білай	
ПЕРВИННА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЗА ФАХОМ «ПЕДІАТРІЯ» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ТА ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	25
Л.М. Боярська	
НОВІТНІЙ ФОРМАТ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТА-СПЕЦІАЛІСТА В ІНТЕРНАТУРІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦІЯ»	26
І.В. Бушуєва, Т.В. Хортецька, О.К. Єренко	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ.....	28
Л.І. Васецька	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ОСНОВИ ХІМІЧНОЇ МЕТРОЛОГІЇ» НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	30
С.О. Васюк, А.С. Коржова, Н.О. Нагорна, К.П. Медведєва, Ю. М. Жук, А.О. Донченко	
РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОБОТИ НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ MICROSOFT TEAMS	31
С.О. Васюк, Н.О. Нагорна, А.С. Коржова, Д.І. Дочинець, К.П. Медведєва, Ю.М. Жук, А.О. Донченко, О.Р. Малецька,	
ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ ЦИКЛІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ НА КАФЕДРІ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ	32
Л.Л. Воронцова, А.О. Остапенко, В.А. Коваленко, О.С. Козачук, С.О. Кенійз	

В ЗДМФУ при підготовці лікарів інтернів використовується сучасна матеріально-технічна база Міжкафедрального тренінгового центру з метою опанування, удосконалення та закріплення на практиці професійних знань, умінь та навичок; підвищення вимог до рівня кваліфікації за спеціальністю, освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань; вивчення світового досвіду застосовуючи сучасні європейські протоколи. Лікарі-інтерни опановують принципи надання невідкладної допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах за допомогою тренажерів-симуляторів та навчального програмного забезпечення. На наш погляд, саме такий підхід до підготовки в ЗДМФУ дав змогу 98 % лікарям-інтернам успішно скласти в 2022-2023 н.р. ліцензійний іспит Крок-3 як «Крок 3 Загальна лікарська підготовки» із середнім показником успішності 89 %, так і «Крок 3 Стоматологія» із середнім показником успішності 87,2 % (навіть за умов збільшення критерію «склав» до 72,0 %).

Новим в Стратегії розвитку медичної освіти в Україні є забезпечення БПР, що ґрунтується на кращих міжнародних практиках. Постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725 було затверджено «Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників». Заходи БПР мають бути представлені майстер-класами, симуляційними тренінгами, тренінгами, семінарами, фаховими тематичними школами, науковими або науково-практичними конференціями. Обов'язковими умовами БПР є: нормативне регулювання безперервного професійного розвитку; визначення вимог до провайдерів БПР; надання лікарям права самостійно обирати місце проходження підвищення кваліфікації; зміна моделі фінансування БПР. ЗДМФУ є офіційним провайдером для проведення різних заходів БПР, номер реєстрації № 1080. Тому на сьогодні 45 кафедр ЗДМФУ залучені до створення та проведення заходів БПР. На наш погляд, перспективним напрямом цієї роботи є створення міждисциплінарних фахових шкіл, майстер-класів, тренінгів тощо.

Висновки. При організації післядипломної освіти в ЗДМФУ перспективними напрямами є:

- ✓ Розширення кількості кафедр університету що приймають участь у роботі ННПО та створення нових міждисциплінарних курсів тематичного удосконалення та заходів БПР.
- ✓ Включення до кожного курсу ТУ та БПР сценаріїв віртуального пацієнта Body Interact з метою вдосконалення практичних навичок.
- ✓ Популяризація ЗДМФУ як найбільш вагомий провайдер БПР науково-педагогічним складом кафедр для збільшення контингенту.
- ✓ Дотримання кафедрами календарного плану проведення різних видів БПР та своєчасне оформлення відповідної документації.

Література

1. Розпорядження № 95-р КМУ 27 лютого 2019 року «Про схвалення Стратегії розвитку медичної освіти в Україні».
2. Постанова КМУ від 14.07.2021 р. № 725 «Про затвердження Положення про систему БПР медичних та фармацевтичних працівників».
3. Положення про інтернатуру МОЗ України Наказ № 1254 від 22.06.2021 року.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

С.А. Моргунцова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти, доцент;
О.П. Школова, керівник навчального відділу, В.С. Дмитрієв, керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти, Ю.А. Ганошенко, керівник методичного кабінету, доцент

Ключові слова: якість освіти, моніторинг, освітній процес, компетентності.

На сьогодні все українське суспільство перебуває в надскладних соціально-економічних і психологічних умовах – війна призвела до незворотних втрат життів, масового переміщення населення, до перебування великої кількості людей на тимчасово окупованих територіях, до значних

руйнувань інфраструктури. Національна система освіти як одна з найдинамічніших систем державного функціонування, звичайно ж, не залишилася осторонь від цих процесів, зазнавши на собі деструктивний вплив воєнного часу. Проте Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, не зважаючи на всі ризики функціонування в прифронтовому місті, не лише не припиняє своєї освітньої діяльності та повністю виконує свої зобов'язання перед здобувачами вищої освіти (в тому числі іноземними) і перед державою, але й забезпечує високий рівень освітніх послуг, залучаючи людські та матеріальні ресурси для досягнення цієї мети.

Тому ще більш актуальною постає проблема забезпечення якості освіти у ЗВО, оскільки головною її ознакою є ефективність системи надання освітніх послуг для формування належного рівня компетенцій у здобувача вищої освіти та професійної свідомості працівника сфери охорони здоров'я. У ЗДМФУ впродовж дії воєнного стану в державі було докладено усіх зусиль, щоб забезпечити ефективне функціонування організації навчально-виховного процесу на засадах безпеки освітнього простору, доступності компонентів освітніх програм (спілкування з фахівцем-педагогом, навчальні матеріали, системи відпрацювання практичних навичок, цілий комплекс технологічних умов навчання тощо), збереження якості підготовки фахівця.

Ректорат ЗДМФУ доклав максимум зусиль для того, щоб організувати освітній процес з урахуванням як чинної нормативної бази та об'єктивних вимог сьогодення, так і ефективного дотримання усіх принципів освітньої діяльності: академічної доброчесності, толерантності, об'єктивності, прозорості, незалежності, обов'язковості, персональної та колективної відповідальності, колегіальності та гласності при обговоренні питань, неухильного дотримання правил етичної поведінки та вимог чинного антикорупційного законодавства.

Як таку, що найбільше буде відповідати інтересам здобувачів вищої освіти, було обрано на додипломному етапі навчання змішану форму навчання в синхронному та асинхронному режимах. Така змішана форма передбачає застосування технологій дистанційної освіти на базі MS Teams, що дало змогу студентам здобувати знання згідно з чітким розкладом і дотриманням часових нормативів проведення занять (тижневе навантаження на здобувача, вимоги ОПП щодо кількості годин і кредитів ЄКТС до кожного предмету) в режимі реального часу, співпрацюючи з викладачем і групою (синхронний режим) або отримувати доступ до всіх навчальних матеріалів і відеозаписів 100% занять у разі необхідності (перебування на тимчасово окупованих територіях, вимоги особистої безпеки під час сигналу «Повітряна тривога», відключення електроенергії чи мережі Інтернет, технічні проблеми) у зручний для себе час із подальшим виконанням усіх завдань (асинхронний режим).

Оскільки одним з основних принципів освітньої діяльності Запорізького державного медико-фармацевтичного університету є підвищення якості надання освітніх послуг на основі постійного моніторингу і контролю за систематичністю освітньої діяльності та виконанням графіка освітнього процесу, то це зумовило розвиток системи координації роботи ЦДОТЯО, навчального та навчально-методичного відділів, деканатів та кафедр університету. Це дало змогу отримувати актуальну інформацію щодо місця перебування здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу, оцінити рівень технічних можливостей забезпечення ефективного освітнього процесу, а також простежувати якість надання освітніх послуг.

Заходи моніторингу якості освіти включають в себе:

- контроль стану проведення навчальних занять (лекції та практичні заняття), які проводяться у синхронному режимі з повною візуалізацією на основі MS Teams (фіксація факту проведення заняття для академічної групи або академічного потоку, кількість підключених осіб, дотримання мовного законодавства, наявність на відео викладача під час заняття, дотримання викладачем хронометражу заняття, наявність запису відео під час заняття);

- контроль наповнення електронних навчально-методичних ресурсів кафедр на платформі MS SharePoint та їх супровід (дотримання кафедрами єдиної структури оформлення сторінок ЕНМР, наповнення відповідних каталогів контентом, дотримання норм мовного законодавства в освітньому процесі тощо);

- супровід проведення кафедрами заходів контролю академічної успішності здобувачів освіти, обробка та аналіз результатів складання іспитів;
- анкетування викладачів двічі на тиждень щодо їх місцезнаходження та обсяг виконаного за поточний тиждень навчального навантаження із подальшим опрацюванням даних.

Протягом 2022-23 н.р. у ЗДМФУ функціонують 11 170 команд MS Teams, 27 025 акаунтів (здобувачі освіти – 25 020; викладачі – 2005). Здійснено моніторинг 5352 лекцій і 18355 практичних занять. Актуальні результати поточного моніторингу постійно доповідаються ректорату і деканам факультетів, беруться до уваги та визначають кроки оптимізації освітнього процесу.

Важливим питанням повноцінного функціонування системи якості освіти ЗВО є організація заходів контролю академічної успішності та опрацювання їх результатів. На етапі підготовки до екзаменаційної сесії формуються спеціальні команди MS Teams, у яких відбуватимуться підключення до іспитів, під час самої сесії створюються відповідні події та завантажуються тестові завдання. Тестові форми для іспитів формуються на основі баз тестових завдань, розроблених кафедрами. Кожна тестова база містить 500 тестових завдань з навчальної дисципліни та затверджується на засідання кафедри та на профільній цикловій методичній комісії. Дозвіл на використання на іспитах кожної бази надає декан факультету. Для надання можливості своєчасної підготовки до складання екзаменаційної сесії не пізніше, ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії тестові бази для підготовки до іспитів розміщуються на сайті ЦДОТЯО та електронних ресурсах кафедр. З кожної тестової бази формується тестова форма з 80 запитань, налаштовуються її параметри та роздача здобувачам освіти безпосередньо на самому іспиті за допомогою MS Forms та MS Teams. По завершенні іспиту відбувається обробка та аналіз його результатів. Результати усіх іспитів оперативно надаються до ректорату.

Так само організовано проходять заходи атестації випускників: тестовий контроль, захист кваліфікаційних магістерських робіт, ОСКІ/ОСПІ, а також ЄДКІ 1 і 2 етапу та КРОК 3. За підсумками семестру готується збірник щодо комплексу реалізованих заходів системи якості освіти та освітньої діяльності ЗДМФУ.

Постійна увага приділяється покращенню навчально-методичного забезпечення, яке дасть змогу здобувачам отримувати компетентності відповідної якості. Тому окрім моніторингу ресурсів кафедр на платформі MS SharePoint ректорат організовує повноцінну роботу всієї системи створення і затвердження навчально-методичних видань, які проходять рецензування на рівні кафедри, ЦМК відповідного профілю, затвердження на Центральній методичній раді або отримання грифу Вченої ради ЗДМФУ.

Одним з основних аспектів забезпечення якості освіти ЗВО є безперервний професійний розвиток професорсько-викладацького складу, ректорат докладає усіх зусиль, щоб забезпечити своєчасне підвищення кваліфікації працівників, організовуючи курси, семінари, тренінги різного наповнення – з актуальних проблем психолого-педагогічної складової викладацької роботи у ЗВО галузі охорони здоров'я, курси підвищення компетенцій користування новітніми комп'ютерними технологіями навчання, використання можливостей програми Bodyinteract у навчальному процесі, вчасне проходження курсів підвищення кваліфікації медичних працівників. З цією метою також організовано навчально-методичну конференцію Центральної методичної ради ЗДМФУ «Стратегії функціонування педагогічної системи сучасної медичної та фармацевтичної освіти в умовах викликів сьогодення», на якій надано можливість обмінятися передовим досвідом успішного подолання проблем організації освітнього процесу в сучасних умовах і визначити шляхи подальшого розвитку ЗВО.

Забезпечення якісного функціонування освітнього середовища неможливе без постійного зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти, тому в закладі вищої освіти проводяться регулярні анкетування щодо їхньої оцінки якості освіти, яке в поточному навчальному році засвідчило високу оцінку освітніх послуг у ЗДМФУ, а також намітило шляхи подальшого розвитку відповідно до запитів здобувачів.

Таким чином, можна стверджувати, що попри деструктивний вплив війни на життя українського суспільства, зокрема на функціональні можливості системи освіти, Запорізький державний медико-фармацевтичний університет забезпечує високий рівень якості освіти, як розробляючи заходи постійного її вдосконалення на загальному рівні організації навчально-виховного процесу, так і оперативно реагуючи на змінні фактори забезпечення освітніх потреб здобувачів вищої освіти.

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ MS TEAMS ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

В.А. Візір, проректор ЗВО з науково-педагогічної роботи, О.В. Деміденко, завідувач кафедри внутрішніх хвороб 2, І.Б. Приходько, доцент ЗВО кафедри внутрішніх хвороб 2, А.С. Садомов доцент ЗВО кафедри внутрішніх хвороб 2, В.В. Буряк доцент ЗВО кафедри внутрішніх хвороб 2

Ключові слова: змішана форма навчання, навчальна діяльність, оцінювання, завдання MS Teams.

Вступ. Оцінювання є важливою складовою змішаного навчання для всіх учасників освітнього процесу. З одного боку студенти можуть стежити за своїм прогресом, а з іншого - викладачі мають можливість отримувати зворотній зв'язок та корегувати процес навчання. Контроль знань може передбачати різні рівні – від найпростішого (тести з вибором одного варіанту відповіді) до такого, який потребує уміння застосовувати отримані знання та навички для розв'язання практично-орієнтованих завдань.

Основна частина. При оцінюванні навчальної діяльності на першому етапі здійснюється оцінка теоретичної підготовки студента. На практичному занятті це може успішно вирішуватися шляхом тестового входного контролю знань. Таким умовам відповідають тести першого рівня, створені в MS Forms. Перевагою такого формату, без сумнівів, є можливість ретельного аналізу структури відповідей. MS Forms містить засоби аналітики в реальному часі, які надають як загальні так і персональні результати для різних типів форм. Існує можливість експорту результатів до Microsoft Excel для докладнішого аналізу. Так, у вкладці «Відповіді» відображаються зведені дані про форму, наприклад кількість відповідей і середній час, потрібний студентам для заповнення форми. Поруч із кожним запитанням відображається кількість відповідей і діаграма, на яких показано розподіл відповідей. Для перегляду докладних відомостей про окреме запитання необхідно вибрати посилання «Додаткові відомості» під окремими запитаннями на вкладці «Відповіді». Є можливість відсортувати результати відповідей. Вибір «Переглянути результати» дозволяє передивитися окремі відомості про кожного студента та переключатися між докладними результатами інших відповідей. Додатково існує можливість знайти окрему відповідь, ввівши певне число у полі «Відповідав», пов'язаному з такою відповіддю. У «Додаткових параметрах» можливо надрукувати, видалити всі відповіді та створити посилання, щоб надати спільний доступ іншим користувачам, або синхронізувати всі відповіді з новою книгою. Також є можливість надрукувати звіт на сторінці форми, кількість відповідей і діаграму для кожного питання, яке вказує на те, як студенти відповіли на певне запитання. Отже, є можливість виділити питання, які були найбільш проблемними для студентів і приділити їм більше уваги на практичному занятті. Недоліком такого формату можна вважати те, що всі питання тесту після відповіді на них залишаються на екрані, що дає можливість робити запис екрану з виконаним тестом та поширювати дану інформацію серед інших студентів. Цю проблему можливо частково вирішити шляхом періодичного оновлення тестових питань та обмеженням часу на тестування.

Важливим етапом є оцінювання практичної складової навчального процесу. В умовах змішаного навчання це може здійснюватися шляхом написання студентом протоколу курації або стислої історії хвороби в тому числі із використанням віртуального пацієнта за сценаріями програми